

Český jazyk

1. Diktát (doplň vynechaná písmena)

Vašek _ Brokem mířil_ k ú_ ké p_ šině, která vedla _ dolím kolem potoka. Náhle se chlapec zaraz_ l. U tůňky spatřil vel_ kého ptáka, na první pohle_ čápa, jenže tenhle b_ l cel_ černý, jako pomazaný sazem_ . Vašek s_ sedl tam, kde práv_ stál, a Broka s_ přitáhl k sobě. Cítil, jak se pes v_ pjal a tem_ zavrčel. Pohladil ho, _klonil se k němu a pošeptal mu, ab_ _tichl.

Černý čáp sekl zobanem do vody, okamžitě ho v_ mrštil a b_ lo v_ dět, že něco polkl. Pak _klonil hlavu a váhav_ v_ kročil proti proudu. Zřejm_ k další tůňce. Vašek počkal, a_ se _dálil, a pak opatrně, ab_ ptáka nev_ rušili, kradl_ se s Brokem strání a k potoku sešl_ a_ o kus dál.

Černého čápa Vašek ještě nikdy nev_ děl. Tiše o tom hovořil k Brokov_ a nakázal mu, ab_ mu v hájence připom_ l zeptat se na čápa dědy. Ale Brok m_ l jiné starosti. Čichem se přesvě_ il, že v díře po_ kamenem se ukrývá m_ š, a rozhodl se, že ji v_ hrabe. Předním_ tlapkam_ odhazoval zem tak, že v_ stříkovala v hroudách daleko za něj.

(podle Josefa Pohla)

2. Rozbor textu

Text č. 1

Pozorně si text přečtete. Větné celky jsou pro přehlednost očíslovány.

(1) O tom, že starověcí Řekové provozovali sport, se dochovala řada legend a dokumentů. (2) Ale začátek olympijských her je přece jen zahalen rouškou tajemství. (3) Podle nápisu na disku, který se našel v Olympii, se tam už v roce 1580 před naším letopočtem konaly slavnostní hry. (4) Historicky je však potvrzené, že první olympijské hry se uskutečnily roku 776 př. n. l.

(5) Původně trvaly olympijské hry jeden den, postupně se však prodloužily až na sedm dní. (6) Zpočátku se totiž soutěžilo jenom v běhu, časem ale přibývaly další disciplíny – antický pětiboj skládající se z běhu, hodů oštěpem, hodů diskem, skoku do dálky a zápasu a navíc i jezdecké soutěže. (7) Poslední den se konala oslava vítězů.

1. Které z uvedených tvrzení **neodpovídá** textu ?

- Nejstarší olympijskou disciplínou byl běh..
- Olympijské hry vznikly ve starověkém Řecku.
- Protože přibývaly nové disciplíny, hry se postupně prodlužovaly.
- Olympijské hry se konaly už v roce 1580 př. n. l.

2. Které slovní spojení nejlépe odpovídá slovům „... je zahalen rouškou tajemství“ (viz 2. větný celek) ?

- není přesně probádaný
- je neobvyklý
- je velmi zajímavý
- působí podivně

3. Kolik vět obsahuje 3.větný celek ?

a) 1 větu	c) 3 věty
b) 2 věty	d) 4 věty

4. Urči, který větný celek je **věta jednoduchá**:

a) první	c) třetí
b) druhý	d) čtvrtý

5. Urči **podmět** ve 2. větném celku:

a) začátek	c) rouškou
b) her	d) tajemství

6. Z posledního větného celku vypiš **přísudek**:

7. Které podstatné jméno se skloňuje podle vzoru **růže** ?

a) Olympie	c) řada
b) rouška	d) hry

8. Vyber **životné podstatné jméno**:

a) letopočet	c) Řek
b) dokument	d) sport

9. Které sloveso je ve tvaru **3. osoby množného čísla** ?

a) soutěžilo se	c) konala se
b) trvaly	d) je potvrzené

10. Které z uvedených slov je **příslovce** ?

a) že	c) historicky
b) první	d) zahalen

11. Vyber slovo, které je **neohebné**:

a) postupně	c) přibývaly
b) tajemství	d) olympijský

12. Slovní spojení „**provozovali sport**“ (1. větný celek) nahraď jediným slovem tak, aby se význam nezměnil:

.....

13. Které slovo je příbuzné se slovem **prodloužily se** (5. větný celek) ?

a) protáhly se	c) dlouhý
b) zkrátily se	d) louže

14. Ve kterém slově **není** žádná **předpona** ?

a) přibývaly	c) dochovala se
b) oslava	d) jezdecké

15. Urči kořen slova **slavnostní**:

a) slav	c) vnost
b) nost	d) tní

16. Kolik slabik obsahuje slovo **olympijské** ?

a) 3 slabiky	c) 5 slabik
b) 4 slabiky	d) 6 slabik

Text č. 2

Jiří Havel:

Všechny se v lese narodily,
mlčky se třásly v rachocení hromů,
a dlouho šťávy země pily...
Řezbář je vysvobodil ze zajetí stromů,
a pak je poslal rovnou do pohádky.

Jim se teď nechce ani trochu zpátky,
raději chodí křížem krážem světem
a rozdávají pořád radost dětem.

17. Dopln chybějící **název básně**:

a) Stromy	c) Loutky
b) Větve	d) Pohádkové knížky

18. Kolik je v básni celkem **veršů** ?

19. Vypiš z básně **dvě slova, která se rýmují**:

20. V básni je použito sloveso „**pily**“. Vytvoř větu, ve které bude toto slovo uvedeno v jiném významu (jako jiný slovní druh).

5. Franta, Jana a Marek jsou spolužáci. Zjisti o každém z nich, jakého má psa, mobilní telefon a oblíbený sport, podle nápovědy:

- majitel Nokie nehraje tenis ani odbíjenou
- Franta má jezevčíka, nebo labradora
- Franta hraje fotbal
- Jana má jezevčíka nebo vlčáka
- ten, kdo hraje tenis, má Eriksona
- Marek má labradora
- Jana má Motorolu

Doplňte tabulku:

	pes	mobil	sport
Franta			
Jana			
Marek			

Všeobecný přehled

1. Stát, ve kterém sídlí papež, se jmenuje

- A. Itálie
- B. Německo
- C. Vatikán
- D. Řecko

2. Česká republika hraničí

- A. s Polskem, Německem, Slovenskem
- B. s Polskem, Německem, Rakouskem, Uherskem, Slovenskem
- C. s Polskem, Německem, Rakouskem, Slovenskem
- D. s Polskem, Maďarskem, Rakouskem, Švýcarskem

3. Co se stalo v roce 1989 ?

- A. skončila 2. světová válka
- B. člověk vzlétl poprvé do vesmíru
- C. vznikla Česká republika
- D. byl svržen komunistický režim v naší zemi

4. Kterými písmeny začíná internetová adresa ?

- A. ww
- B. www
- C. vvv
- D. vvww

5. Květ slouží rostlině

- A. k rozmnožování
- B. k fotosyntéze
- C. k okrase
- D. jako ochrana před deštěm

6. Která ze surovin se nenachází v přírodě, ale vyrábí se ?

- A. benzín
- B. ropa
- C. zemní plyn
- D. vápenec

7. Kolik dostal Mojžíš Božích přikázání ?

- A. 10
- B. 11
- C. 12
- D. 7

8. Temelín je

- A. vodní elektrárna
- B. zámek
- C. jaderná elektrárna
- D. přírodní rezervace

9. Za patrona české země je považován

- A. sv. Václav
- B. sv. Mikuláš
- C. sv. Cyril
- D. sv. Vít

10. Které z uvedených slov nepatří svým významem mezi ostatní ?

- A. slaneček
- B. zavinač
- C. e-mail
- D. schránka

11. Ve kterém orgánu lidského těla se nachází chlopeč ?
- A. játra
 - B. plíce
 - C. mandle
 - D. srdce
12. Ve které skupině jsou všechny látky rozpustné ve vodě ?
- A. olej, mouka, mýdlo
 - B. sůl, soda, cukr
 - C. písek, sádlo, med
 - D. prášek na praní, ocet, vosk
13. Největším městem České republiky je
- A. Plzeň
 - B. Pardubice
 - C. Praha
 - D. Brno
14. První prezident Československé republiky se jmenoval
- A. Václav Havel
 - B. Václav Klaus
 - C. Edvard Beneš
 - D. Tomáš G. Masaryk
15. Parlament České republiky se skládá z
- A. poslanecké sněmovny a senátu
 - B. senátu, poslanecké sněmovny a vlády
 - C. vlády, senátu a prezidentské kanceláře
 - D. poslanecké sněmovny a městského úřadu

16. Do počítače nepatří

- A. disketová mechanika
- B. CD mechanika
- C. automechanika
- D. DVD mechanika

17. Tři Božské ctnosti jsou

- A. víra, úcta, láska
- B. víra, láska naděje
- C. víra, naděje, síla
- D. víra, poslušnost, láska

18. Který plyn ze vzduchu potřebuje rostlina k dýchání ?

- A. kyslík
- B. oxid uhličitý
- C. dusík
- D. neon

19. Muzeum skla a bižuterie najdeme

- A. v Ivanovicích na Hané
- B. v Jablonném v Podještědí
- C. v Jablonci nad Nisou
- D. v Chotěboři

20. Který z uvedených kamenů je drahokam ?

- A. křemen
- B. rubín
- C. rula
- D. pazourek

21. Stát, kterému vládl kníže Svatopluk, se nazýval
- A. České knížectví
 - B. Velká Morava
 - C. Uherské království
 - D. Sámova říše
22. Ježíše zradil
- A. Jidáš
 - B. Jan
 - C. Jákob
 - D. Juda
23. Které z uvedených slov svým významem nepatří mezi ostatní ?
- A. klávesnice
 - B. myš
 - C. hraboš
 - D. monitor
24. Pulec je
- A. larva skokana zeleného
 - B. druh houby
 - C. druh ryby
 - D. prvok
25. Nejvyšší horou České republiky je
- A. Sněžurka
 - B. Sněžka
 - C. Sněhule
 - D. Sněhovka

26. Jaký zázrak vykonal Ježíš na Lazarovi ?
- A. uzdravil ho ze slepoty
 - B. proměnil jeho dům v palác
 - C. vzkřísil ho z mrtvých
 - D. uzdravil mu syna
27. Co je LCD ?
- A. stanice na tankování pohonných hmot
 - B. displej z tekutých krystalů
 - C. zkratka anglické libry
 - D. zkrácený název známé drogy
28. Kolik nohou má křížák obecný ?
- A. čtyři páry
 - B. tři páry
 - C. dva páry
 - D. sedm nohou
29. Které z těchto tvrzení není pravdivé ?
- A. den je vždy kratší než týden
 - B. týden je vždy delší než den
 - C. týden je šestinásobek dne
 - D. týden má sedmkrát 24 hodin
30. Největší a zároveň nejznámější české lázně jsou
- A. Mělník
 - B. Jeseník
 - C. Luhačovice
 - D. Karlovy Vary